

Dosarul nr. 2ra-1258/22
2-17001172-01-2ra-07092022

prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga – N. Lazareva
instanța de apel: Curtea de Apel Comrat – D. Fujenco, S. Gubenco, Ș. Starciuc

DECIZIE

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Victor Burduh
Mariana Pitic
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de Mihail Țurcan și reprezentantul acestuia, avocatul Afanasii Cilinghir,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Țurcan împotriva întreprinderii cu capital străin „Terra Impex” societate cu răspundere limitată, intervenient accesoriu Anna Bozbei, cu privire la restabilirea în funcția deținută anterior, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a admis apelul declarat de întreprinderea cu capital străin „Terra Impex” societate cu răspundere limitată, s-a casat hotărârea din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a respins acțiunea depusă de Mihail Țurcan,

constată:

La 06 martie 2017, Mihail Țurcan și reprezentantul acestuia, avocatul Afanasii Cilinghir, au depus cerere de chemare în judecare împotriva întreprinderii cu capital străin „Terra Impex” societate cu răspundere limitată (în continuare ÎCS „Terra Impex” SRL) cu privire la restabilirea în funcția deținută anterior, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 1-2 recto-verso).

În motivarea acțiunii a invocat că în baza contractului individual de muncă nr. 300 din 01 august 2013 a fost angajat la ÎCS „Terra Impex” SRL în funcția de operator, cu salariul lunar de 2 200 de lei.

Ulterior, pentru succese în muncă, prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 62 din 15 iulie 2014 i-a fost majorat salariul lunar până la 3 850 de lei. Prin

ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 03 din 01 octombrie 2014, cu titlu de stimulare, a fost promovat și numit în funcția de șef al turei „C”, cu salariul lunar de 4 500 de lei.

Reclamantul a notat că, în ultimii ani de muncă, nu a încălcat disciplina muncii și nu a fost sancționat disciplinar.

Prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 08 din 27 ianuarie 2017, pentru încălcarea disciplinei muncii, prin faptul că nu a organizat și nu a supus unui control convenit procesul de lucru în tura de noapte din 26 ianuarie 2017, în cadrul căreia operatorii Popovici M. și Sculea V. au sustras 200 de pachete și, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, au manifestat acțiuni agresive, Mihail Țurcan a fost transferat în zona mecanică „Impregnare” a turei „C” pentru perioada 29 ianuarie 2017 – 27 februarie 2017 (vol. I, f.d. 12).

Prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 10 din 02 februarie 2017 a fost anulat ordinul nr. 8 din 27 ianuarie 2017 și i s-a aplicat sancțiune disciplinară sub formă de muștrare aspră.

Reclamantul a considerat că, prin anularea ordinului nr. 8 din 27 ianuarie 2017 acesta nu mai este valabil. Însă, în pofida acestui fapt, prin ordinul nr. 10 din 02 februarie 2017 ÎCS „Terra Impex” SRL l-a sancționat disciplinar pentru încălcarea repetată a disciplinei de muncă, dar nu a explicat prin ce s-a manifestat încălcarea repetată a disciplinei de muncă și de către cine.

Totodată, în aceeași zi, prin ordinul nr. 11 ÎCS „Terra Impex” SRL l-a concediat în baza art. 86 alin. (1) lit. o), lit. n) și lit. i) din Codul muncii, pentru încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, absența fără motive întemeiate de la lucru și prezentarea la lucru în stare de ebrietate alcoolică. În partea descriptivă a ordinului de concediere a fost transpus conținutul ordinelor nr. 8 din 27 ianuarie 2017 și nr. 10 din 02 februarie 2017.

În opinia reclamantului, a fost neîntemeiat concediat, iar ordinul nr. 11 din 02 februarie 2017 este ilegal, respectiv, urmează să fie restabilit la locul de muncă în funcția de șef al turei „C”. A menționat că, prin ordinele nr. 8 din 27 ianuarie 2017, nr. 10 și nr. 11 din 02 februarie 2017, angajatorul i-a aplicat trei sancțiuni disciplinare pentru una și aceeași abatere, deși, art. 206 din Codul muncii stabilește expres la alin. (4) că pentru aceeași abatere disciplinară nu se poate aplica decât o singură sancțiune.

Reclamantul a subliniat că, prin ordinul nr. 10 din 02 februarie 2017, angajatorul a anulat ordinul nr. 8 din 27 ianuarie 2017, dar nu l-a modificat. Respectiv, se prezumă că ordinul nr. 8 din 27 ianuarie 2017 nu există, iar în consecință nu a fost sancționat disciplinar.

La fel, reclamantul a menționat că angajatorul a încălcat prevederile art. 208 alin. (1) din Codul muncii, care statuează că până la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul este obligat să ceară în scris salariatului o explicație scrisă privind fapta comisă. Explicația privind fapta comisă poate fi prezentată de către salariat în termen de 5 zile lucrătoare de la data solicitării. Or, nici într-un caz din cele trei angajatorul nu i-a solicitat explicații scrise pe faptul pretinselor abateri. Mai mult ca atât, această obligație a angajatorului fizic era imposibil de executat, deoarece toate trei ordine au fost emise pe parcursul a cinci zile.

Astfel, angajatorul nu avea teme să-l concedieze, deoarece pe toată perioada de lucru la întreprindere el nu a încălcat disciplina muncii, nu a fost sancționat

disciplinar, niciodată nu a absentat nemotivat de la serviciu și nu s-a prezentat la lucru în stare de ebrietate.

Mihail Țurcan a remarcat că, prin concedierea neîntemeiată și ilegală, angajatorul i-a defăimat onoarea, demnitatea și reputația profesională, fapt ce i-a provocat suferințe morale, care urmează să fie compensate de către angajator.

Reclamantul Mihail Țurcan a solicitat prin cererea de chemare în judecată restabilirea la locul de muncă în funcția de șef al turei „C” la întreprinderea ÎCS „Terra Impex” SRL, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la data concedierii până la data restabilirii efective la locul de muncă, încasarea din contul ÎCS „Terra Impex” SRL în beneficiul său a compensației în sumă de 100 000 de lei pentru prejudiciul moral cauzat, a sumei de 6 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 februarie 2018 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești, s-a respins acțiunea depusă de Mihail Țurcan, ca fiind neîntemeiată (vol. I, f.d. 104-107).

Prin decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat s-a respins apelul declarat de Mihail Țurcan și s-a menținut hotărârea din 13 februarie 2018 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești (vol. I, f.d. 126-130).

Prin decizia din 24 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Mihail Țurcan.

S-a casat decizia din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat și s-a trimis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat, într-un alt complet de judecată (vol. 1, f.d. 161-166).

Prin încheierea din 23 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a strămutat cauza de la Curtea de Apel Comrat la Curtea de Apel Cahul (vol. I, f.d. 180-183).

Prin decizia din 27 martie 2019 a Curții de Apel Cahul s-a admis apelul declarat de Mihail Țurcan.

S-a casat integral hotărârea din 13 februarie 2018 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești și s-a transmis cauza la rejudecare în aceeași instanță de judecată, într-un alt complet de judecată (vol. I, f.d. 207-215, f.d. 217-220).

Prin hotărârea din 08 iunie 2021 a Judecătorei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, s-a admis parțial acțiunea depusă de Mihail Țurcan.

S-a anulat ca ilegal ordinul nr. 11 din 02 februarie 2017 emis de ÎCS „Terra Impex” SRL privind concedierea șefului turei „C”, Mihail Țurcan.

S-a restabilit Mihail Țurcan la locul de muncă în funcția de șef al turei „C” în cadrul ÎCS „Terra Impex” SRL.

S-a încasat de la ÎCS „Terra Impex” SRL, stațiunea Vulcănești, str. Corolenco, 6, în beneficiul lui Mihail Țurcan:

- suma de 4 500 de lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat;
- compensația pentru întreaga perioadă de absență forțată de la serviciu, și anume de la 02 februarie 2017 până la 08 iunie 2021, în mărime de 235 002,30 de lei, cu calcularea tuturor reținerilor necesare;
- suma de 6 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

S-a dispus că, în partea încasării unui salariu mediu lunar în mărime de 4 500 de lei, hotărârea urmează a fi executată imediat, cu calcularea tuturor reținerilor necesare.

În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

S-a încasat de la ÎCS „Terra Impex” SRL în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 100 de lei pentru pretențiile cu caracter nepatrimonial și în sumă de 7 050,07 lei pentru pretențiile cu caracter patrimonial (vol. II, f.d. 45, 53-66 recto-verso).

La 11 iunie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, ÎCS „Terra Impex” SRL a declarat apel împotriva hotărârii din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga (vol. II, f.d. 81-83).

Prin decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat s-a admis apelul declarat de ÎCS „Terra Impex” SRL, s-a casat hotărârea din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a respins acțiunea depusă de Mihail Țurcan (vol. II, f.d. 78, 79-85).

În consolidarea soluției instanța de apel a reținut că prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 95 din 12 iunie 2016, lui Mihail Țurcan i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare aspră, pentru absența de la locul de muncă fără motive întemeiate în data de 12 iunie 2016 între orele 16.00-24.00, fapt ce a dus la dezorganizarea muncii, subalternii plimbându-se prin fabrică și curte, iar o parte din angajați au întrebuințat băuturi spirtoase (vol. I, f.d. 26).

Prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 177 din 30 noiembrie 2016, întocmit în baza actului din 29 noiembrie 2016 cu privire la constatarea faptului prezentării la serviciu în stare de ebrietate alcoolică, șeful turei „C” Mihail Țurcan a fost înlăturat de la muncă în perioada turei, iar ziua de 12 noiembrie 2016 a fost considerată ca fiind absentată nemotivat, ultimul fiind sancționat cu mustrare aspră (vol. I, f.d. 31-32).

Prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 08 din 27 ianuarie 2017, pentru încălcarea disciplinei muncii, prin faptul că nu a organizat și nu a supus unui control convenit procesul de lucru în tura de noapte din 26 ianuarie 2017, în cadrul căreia operatorii Popovici M. și Sculea V. au sustras 200 de pachete și, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, au manifestat acțiuni agresive, Mihail Țurcan a fost transferat în zona mecanică „Impregnare” a turei „C” pentru perioada 29 ianuarie 2017 – 27 februarie 2017 (vol. I, f.d. 12).

Prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 10 din 02 februarie 2017 a fost anulat ordinul nr. 8 din 27 ianuarie 2017 și i s-a aplicat sancțiune disciplinară sub formă de mustrare aspră.

La fel, instanța de apel a remarcat că reclamantul, pe parcursul unui an, a avut trei sancțiuni disciplinare pentru încălcarea disciplinei de muncă și nu a contestat nici una din acestea. Respectiv, ordinele de aplicare a sancțiunilor disciplinare au rămas în vigoare și produc efecte juridice până-n prezent.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a conchis că Mihail Țurcan legal a fost concediat, prin ordinul nr. 11 din 02 februarie 2017, în conformitate cu art. 86 alin. (1) lit. g), h) și i) din Codul muncii, din funcția de șef al turei „C” pentru încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, și anume absența de la locul de muncă fără motive întemeiate, prezentarea la lucru în stare de ebrietate alcoolică.

La 25 iulie 2022, Mihail Țurcan și reprezentantul acestuia, avocatul Afanasii Cilinghir, au depus prin intermediul oficiului poștal cerere de recurs împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea integrală a deciziei recurrate și menținerea hotărârii din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadăr-Lunga (vol. II, f.d. 158-161, 162-165, 166 recto-verso).

În motivarea recursului Mihail Țurcan și reprezentantul acestuia, avocatul Afanasii Cilinghir, au reiterat temeiurile de fapt ale speței, suplimentar invocând că instanța de apel în mod eronat a considerat că prin anularea ordinului nr. 11 din 02 februarie 2017 prima instanță a depășit limitele acțiunii, deoarece reclamantul nu l-a contestat. Or, deși, în cererea de chemare în judecată Mihail Țurcan nu a formulat o pretenție concretă privind anularea ordinului nr. 11 din 02 februarie 2017, în cuprinsul cererii de chemare în judecată și-a manifestat dezacordul cu acesta, l-a considerat ilegal și care urmează să fie anulat de către instanța de judecată.

Astfel, recurentul a menționat că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că ordinele de aplicare a sancțiunilor disciplinare în privința lui Mihail Țurcan nu au fost contestate și produc efecte juridice.

Prin referința depusă prin intermediul oficiului poștal la 26 septembrie 2022, intimata ÎCS „Terra Impex” SRL a solicitat respingerea recursului declarat de Mihail Țurcan și reprezentantul acestuia, avocatul Afanasii Cilinghir, cu menținerea deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat.

Prin referința depusă prin intermediul oficiului poștal la 26 septembrie 2022, intervenientul accesoriu Anna Bozbei a solicitat respingerea recursului declarat de Mihail Țurcan și reprezentantul acestuia, avocatul Afanasii Cilinghir, cu menținerea deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat.

Prin încheierea din 01 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a considerat admisibil recursul declarat de Mihail Țurcan și reprezentantul acestuia, avocatul Afanasii Cilinghir, împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat și s-a transmis Colegiului lărgit pentru examinare în fond.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Comrat a fost pronunțat la 16 iunie 2022. Conform avizelor de recepție a trimiterilor poștale DS8006742489AS și DS8006742492AS, copia deciziei motivate din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat a fost notificată recurentului și reprezentantului acestuia la 18 și respectiv 19 iulie 2022 (vol. II, f.d. 131, 128). Astfel, Colegiul opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost predată oficiului poștal la 25 iulie 2022 (vol. II, f.d. 158-161, 162-165, 166 recto-verso).

Conform art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin prisma art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

La caz, Colegiul a considerat inoportună invitarea participanților sau a reprezentanților acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și în referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței efectuarea controlului judiciar al deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, iar data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Totodată, instanța de recurs a opinat că toate punctele de vedere, care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. Cu atât mai mult că, în esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, §§ 72-75; Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, §§ 66, 72; Pönkä vs Estonia, 08 noiembrie 2016, §§ 33-34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, §§ 26-27).

Verificând argumentele invocate în recurs, prin prisma materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia că recursul declarat de Mihail Țurcan urmează a fi admis, casată integral decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat și menținută hotărârea din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Colegiul consideră imperioase dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului reținute în cauza Zubac v. Croația (hotărârea din 05 aprilie 2018) potrivit cărora, din moment ce preeminența dreptului constituie un principiu fundamental al democrației și al Convenției, nu putea exista nicio așteptare, în baza Convenției sau de altă natură, potrivit căreia Curtea Supremă trebuia să ignore sau să nu aibă în vedere nereguli procedurale evidente.

Cercetând starea de fapt, în baza materialelor din dosar, Colegiul atestă că, în baza contractului individual de muncă nr. 300 din 01 august 2013, Mihail Țurcan a fost angajat în funcția de operator la ÎCS „Terra Impex” SRL (vol. I, f.d. 7).

Prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 03 din 01 octombrie 2014, Mihail Țurcan a fost promovat în funcția de șef al turei „C” (vol. I, f.d. 8).

Prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 95 din 12 iunie 2016, lui Mihail Țurcan i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare aspră, pentru absența de la locul de muncă fără motive întemeiate în data de 12 iunie 2016 între orele 16.00-24.00, fapt ce a dus la dezorganizarea muncii, subalternii plimbându-se prin fabrică și curte, iar o parte din angajați au întrebuințat băuturi spirtoase (vol. I, f.d. 26).

Prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 177 din 30 noiembrie 2016, întocmit în baza actului din 29 noiembrie 2016 cu privire la constatarea faptului

prezentării la serviciu în stare de ebrietate alcoolică, șeful turei „C” Mihail Țurcan a fost înlăturat de la muncă în perioada turei, iar ziua de 12 noiembrie 2016 a fost considerată ca fiind absentată nemotivat, ultimul fiind sancționat cu muștrare aspră (vol. I, f.d. 31-32).

Prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 08 din 27 ianuarie 2017, pentru încălcarea disciplinei muncii, prin faptul că nu a organizat și nu a supus unui control convenit procesul de lucru în tura de noapte din 26 ianuarie 2017, în cadrul căreia operatorii Popovici M. și Sculea V. au sustras 200 de pachete și aflându-se în stare de ebrietate alcoolică au manifestat acțiuni agresive, Mihail Țurcan a fost transferat în zona mecanică „Impregnare” a turei „C” pentru perioada 29 ianuarie 2017 – 27 februarie 2017 (vol. I, f.d. 12).

Prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 10 din 02 februarie 2017 a fost anulat ordinul nr. 8 din 27 ianuarie 2017 și i s-a aplicat lui Mihail Țurcan sancțiune disciplinară sub formă de muștrare aspră. (vol. I, f.d. 13).

În aceeași zi, la 02 februarie 2017, ÎCS „Terra Impex” SRL a emis ordinul nr. 11, prin care a aplicat lui Mihail Țurcan sancțiune disciplinară sub formă de concediere din funcție, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g), h) și i) din Codul muncii, pentru încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, absența de la locul de muncă fără motive întemeiate și prezentarea la lucru în stare de ebrietate (vol. I, f.d. 14).

Înaintând prezenta acțiune în instanța de judecată, Mihail Țurcan a solicitat prin cererea de chemare în judecată restabilirea la locul de muncă în funcția de șef al turei „C” la întreprinderea ÎCS „Terra Impex” SRL, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la data concedierii până la data restabilirii efective la locul de muncă, încasarea din contul ÎCS „Terra Impex” SRL în beneficiul său a compensației în sumă de 100 000 de lei pentru prejudiciul moral cauzat, a sumei de 6 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea acțiunii în prima instanță, Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, prin hotărârea din 08 iunie 2021, a admis parțial acțiunea depusă de Mihail Țurcan.

A anulat ca ilegal ordinul nr. 11 din 02 februarie 2017 emis de ÎCS „Terra Impex” SRL privind concedierea șefului turei „C”, Mihail Țurcan.

S-a restabilit Mihail Țurcan la locul de muncă în funcția de șef al turei „C” în cadrul ÎCS „Terra Impex” SRL.

S-a încasat de la ÎCS „Terra Impex” SRL, stațiunea Vulcănești, str. Corolenco, 6, în beneficiul lui Mihail Țurcan:

- suma de 4 500 de lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat;
- compensația pentru întreaga perioadă de absență forțată de la serviciu, și anume de la 02 februarie 2017 până la 08 iunie 2021, în mărime de 235 002,30 de lei, cu calcularea tuturor reținerilor necesare;
- suma de 6 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

S-a dispus că, în partea încasării unui salariu mediu lunar în mărime de 4 500 de lei, hotărârea urmează a fi executată imediat, cu calcularea tuturor reținerilor necesare.

În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

S-a încasat de la ÎCS „Terra Impex” SRL în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 100 de lei pentru pretențiile cu caracter nepatrimonial și în sumă de 7 050,07 lei pentru pretențiile cu caracter patrimonial (vol. II, f.d. 45, 53-66 recto-verso).

Rejudecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Comrat, prin decizia din 16 iunie 2022, a casat hotărârea din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga și a emis o hotărâre nouă, prin care s-a respins acțiunea depusă de Mihail Țurcan (vol. II, f.d. 78, 79-85).

Colegiul observă că, în consolidarea soluției sale, instanța de apel a reținut că, reclamantul, pe parcursul unui an, a avut trei sancțiuni disciplinare pentru încălcarea disciplinei de muncă și nu a contestat nici una din acestea. Respectiv, ordinele de aplicare a sancțiunilor disciplinare au rămas în vigoare și produc efecte juridice până-n prezent. În asemenea circumstanțe, instanța de apel a conchis că Mihail Țurcan legal a fost concediat, prin ordinul nr. 11 din 02 februarie 2017, în conformitate cu art. 86 alin. (1) lit. g), h) și i) din Codul muncii, din funcția de șef al turei „C”.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat și al hotărârii din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel nu au stabilit corect temeiurile de fapt și de drept ale speței, fapt ce a succedat interpretarea și aplicarea în mod eronat a normelor de drept material pertinente speței, iar drept consecință neîntemeiat a casat hotărârea primei instanțe și a respins acțiunea depusă de Mihail Țurcan.

În conformitate cu art. 81 alin. (1) lit. b) din Codul muncii, contractul individual de muncă poate înceta la inițiativa uneia dintre părți (art. 85 și 86).

În sensul alineatului (3) al aceluiași articol (în redacția în vigoare la 18 august 2017, până la modificările operate prin Legea nr. 157 din 20 iulie 2017), contractul individual de muncă încetează în temeiul ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, sub semnătură, cel târziu la data eliberării din serviciu. Ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului cu privire la încetarea contractului individual de muncă trebuie să conțină referire la articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege.

Conform art. 86 alin. (1) lit. g), h) și i) din Codul muncii (în redacția în vigoare la perioada pertinentă speței), concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru următoarele motive:

g) încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare;

h) absența repetată fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă;

i) prezentarea la lucru în stare de ebrietate alcoolică, narcotică sau toxică, stabilită în modul prevăzut la art. 76 lit. k).

În sensul art. 201 din Codul muncii, disciplina muncii reprezintă obligația tuturor salariaților de a se subordona unor reguli de comportare stabilite în conformitate cu prezentul cod, cu alte acte normative, cu convențiile colective, cu

contractele colective și cu cele individuale de muncă, precum și cu actele normative la nivel de unitate, inclusiv cu regulamentul intern al unității.

Articolul 206 din Codul muncii prevede că, (1) pentru încălcarea disciplinei de muncă, angajatorul are dreptul să aplice față de salariat următoarele sancțiuni disciplinare:

- a) avertismentul;
- b) muștrarea;
- c) muștrarea aspră;
- d) concedierea (în temeiurile prevăzute la art. 86 alin. (1) lit. g)-r)).

(2) Legislația în vigoare poate prevedea pentru unele categorii de salariați și alte sancțiuni disciplinare.

(3) Se interzice aplicarea amenzilor și altor sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei de muncă.

(4) Pentru aceeași abatere disciplinară nu se poate aplica decât o singură sancțiune.

(5) La aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul trebuie să țină cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective.

În corespundere cu art. 208 din Codul muncii, (1) până la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul este obligat să ceară în scris salariatului o explicație scrisă privind fapta comisă. Explicația privind fapta comisă poate fi prezentată de către salariat în termen de 5 zile lucrătoare de la data solicitării. Refuzul de a prezenta explicația cerută se consemnează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților.

(2) În funcție de gravitatea faptei comise de salariat, angajatorul este în drept să organizeze și o anchetă de serviciu, a cărei durată nu poate depăși o lună. În cadrul anchetei, salariatul are dreptul să-și explice atitudinea și să prezinte persoanei abilitate cu efectuarea anchetei toate probele și justificările pe care le consideră necesare.

Prin prisma art. 209 din Codul muncii, (1) sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical.

(2) Sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, iar în urma reviziei sau a controlului activității economico-financiare – după expirarea a 2 ani de la data comiterii. În termenele indicate nu se include durata desfășurării procedurii penale.

Articolul 210 din Codul muncii prescrie la alin. (1) că, sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), în care se indică în mod obligatoriu:

- a) temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii;
- b) termenul în care sancțiunea poate fi contestată;
- c) organul în care sancțiunea poate fi contestată.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că, ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) de sancționare, cu excepția sancțiunii disciplinare sub formă de concediere conform art. 206 alin. (1) lit. d) care se aplică cu respectarea art. 81 alin. (3), se comunică salariatului, sub semnătură, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data emiterii, iar în cazul în care acesta activează într-o subdiviziune interioară a unității (filială, reprezentanță, serviciu desconcentrat

etc.) aflate în altă localitate – în termen de cel mult 15 zile lucrătoare și produce efecte de la data comunicării. Refuzul salariatului de a confirma prin semnătură comunicarea ordinului se fixează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților.

(3) Ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) de sancționare poate fi contestat de salariat în instanța de judecată în condițiile art.355.

Din analiza deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, instanța de recurs atestă că instanța de apel greșit a constatat legalitatea ordinului ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 11 din 02 februarie 2017, or, în partea motivată a acestuia, contrar dispozițiilor art. 210 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, nu este descris în temeiul căror ordine s-au stabilit încălcările repetate comise de către Mihail Țurcan pe parcursul unui an, prin care act a fost stabilită absența fără motiv întemeiat de la locul de muncă a lui Mihail Țurcan, precum și prezența lui la locul de muncă în stare de ebrietate alcoolică.

În opinia Colegiului, expunerea vagă de către angajator, în partea motivată a ordinului nr. 11 din 02 februarie 2017, a încălcărilor repetate comise anterior de către Mihail Țurcan nu poate fi apreciată ca fiind conformă condițiilor de valabilitate a ordinului de sancționare disciplinară, prevăzute la art. 210 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

La fel, Colegiului reține pertinente prevederile art. 89 alin. (2) din Codul muncii, prin prisma căroră, examinarea litigiului individual de muncă de către instanța de judecată, angajatorul este obligat să dovedească legalitatea și să indice temeiurile transferării sau eliberării din serviciu a salariatului.

Astfel, în cadrul ședinței de judecată, angajatorul ÎCS „Terra Impex” SRL avea obligația să demonstreze legalitatea ordinului nr. 11 din 02 februarie 2017 în partea fiecărui din cele trei temeiuri de drept aplicate pentru concedierea lui Mihail Țurcan, și anume cele prevăzute la art. 86 alin. (1) lit. g), h) și i) din Codul muncii.

Analizând procesele-verbale ale ședințelor de judecată, precum și referințele depuse de reprezentantul angajatorului ÎCS „Terra Impex” SRL, Colegiul observă că, în cadrul examinării cauzei acesta a susținut legalitatea ordinului nr. 11 din 02 februarie 2017, invocând că la momentul concedierii lui Mihail Țurcan existau temeiuri legale prevăzute la art. 86 alin. (1) lit. g), h) și i) din Codul muncii, întrucât față de Mihail Țurcan au fost aplicate sancțiuni disciplinare începând cu 08 mai 2016.

Colegiul învederează că, pentru aplicarea temeiului de concediere prevăzut la art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii, este important ca sancțiunea disciplinară aplicată anterior la data încălcării repetate să nu fie revocată, precum și să fie aplicată de organul abilitat cu respectarea modului de aplicare. Astfel, angajatorul urmează să demonstreze și corectitudinea sancțiunii aplicate anterior, indiferent dacă aceasta a fost sau nu contestată de salariat.

Reieșind din acest deziderat, instanța de apel trebuia să verifice corectitudinea sancțiunilor aplicate anterior salariatului Mihail Țurcan, chiar dacă acesta nu a contestat ordinele emise de către angajator privind sancționarea disciplinară pe parcursul ultimului an.

Colegiul constată că acest argument a servit drept temei pentru trimiterea prezentei cauze la rejudecare de către Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 24 octombrie 2018 (dosarul nr. 2ra-1682/18).

Însă, în pofida acestei obligații prevăzute de Codul muncii și în privința căreia a atras atenția Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 24 octombrie 2018, Curtea de Apel Chișinău, rejudecând cauza prin efectul devolutiv al apelului, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii lui Mihail Țurcan cu privire la anularea ordinului de concediere, anume din motiv că salariatul nu a contestat ordinele emise de către angajator privind sancționarea sa disciplinară pe parcursul ultimului an, inclusiv ordinul de concediere.

Această concluzie a instanței de apel este eronată, or, prin prisma art. 89 alin. (2) din Codul muncii, sarcina probațiunii legalității concedierii salariatului îi aparține angajatorului. Respectiv, instanța de apel, rejudecând în fond prezentul litigiu de muncă, avea obligația pozitivă de a verifica legalitatea sancțiunilor disciplinare aplicate salariatului Mihail Țurcan pe parcursul ultimului an.

Având în vedere că instanța de apel a eșuat să verifice legalitatea ordinului nr. 11 din 02 februarie 2017, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia primei instanțe cu privire la faptul că angajatorul nu a dovedit care au fost sancțiunile disciplinare aplicate salariatului Mihail Țurcan pe parcursul ultimului an pe care le-a pus la baza concedierii prin ordinul nr. 11 din 02 februarie 2017, precum și care a fost ultima abatere disciplinară pentru care a fost aplicată sancțiunea concedierii lui Mihail Țurcan. Articolul 206 alin. (4) din Codul muncii prevede expres că pentru aceeași abatere disciplinară nu se poate aplica decât o singură sancțiune, la caz, însă, prin ordinul nr. 11 din 02 februarie 2017 s-a aplicat sancțiune disciplinară lui Mihail Țurcan pentru abaterile disciplinare pentru care acesta deja a fost sancționat anterior.

Din acest considerent, ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 11 din 02 februarie 2017 este neîntemeiat și ilegal în partea concedierii lui Mihail Țurcan în baza art. 86 alin. (1) lit. g) din Codul muncii și urmează a fi anulat.

Deopotrivă, Colegiul constată că angajatorul ÎCS „Terra Impex” SRL trebuia să demonstreze, în cadrul prezentului litigiu, prezenta circumstanțelor de aplicare față de Mihail Țurcan a prevederilor art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, adică absența repetată fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă.

La capitolul dat, instanța de recurs învederează că, pentru aplicarea temeiului prevăzut la art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, angajatorul trebuia să demonstreze absența repetată a lui Mihail Țurcan fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive.

Astfel, pentru constatarea și aplicarea acestei presupuse abateri disciplinare, angajatorul avea obligația să respecte procedura prevăzută la art. 208 din Codul muncii și, până la aplicarea sancțiunii disciplinare, să ceară în scris salariatului o explicație scrisă privind fapta comisă.

În condițiile speței, însă, se atestă că la 01 și 02 februarie 2017, șefului turei „C” – Iurie Șerban a depus pe numele administratorului angajatorului ÎCS „Terra Impex” SRL o notă-informativă, prin care a comunicat că în aceste zile Mihail Țurcan a absentat nemotivat de la lucru.

Angajatorul, la rândul său, fără a solicita salariatului Mihail Țurcan prezentarea unei explicații scrise privind absența de la lucru în zilele de 01 și 02 februarie 2017, acordându-i pentru aceasta un termen nu mai mic de 5 zile lucrătoare de la data solicitării, prevăzut de art. 208 din Codul muncii, precum și

fără a iniția o anchetă de serviciu, la 02 februarie 2017 a emis ordinul nr. 11 prin care l-a concediat pe Mihail Țurcan.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs constată că, la concedierea lui Mihail Țurcan în temeiul prevăzut la art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, angajatorul ÎCS „Terra Impex” SRL a încălcat procedura de aplicare a sancțiunilor disciplinare stabilită la art. 208 din Codul muncii. Iar, cu titlu de consecință, nu a putut demonstra în cadrul prezentului litigiu legalitatea aplicării față de salariatul Mihail Țurcan a sancțiunii disciplinare sub forma „concedierii” în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii.

Din acest considerent, ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 11 din 02 februarie 2017 este neîntemeiat și ilegal în partea concedierii lui Mihail Țurcan în baza art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii și urmează a fi anulat.

Succesiv, Colegiul constată că angajatorul ÎCS „Terra Impex” SRL nu a demonstrat prezența circumstanțelor de aplicare față de Mihail Țurcan a prevederilor art. 86 alin. (1) lit. i) din Codul muncii, adică prezentarea la lucru în stare de ebrietate alcoolică, narcotică sau toxică, stabilită în modul prevăzut la art. 76 lit. k).

În debut, Colegiul observă că, din partea motivată a ordinului nr. 11 din 02 februarie 2017 nu este descrisă fapta imputabilă lui Mihail Țurcan ca abatere disciplinară prin prezentarea la lucru în stare de ebrietate alcoolică, și anume când a fost comisă fapta și în ce circumstanțe.

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs nu poate verifica legalitatea sancțiunii disciplinare aplicate lui Mihail Țurcan sub formă de concediere pentru prezentarea la lucru în stare de ebrietate alcoolică, în condițiile în care angajatorul nu a constatat când a fost comisă această faptă, în ce condiții și prin care probe se demonstrează.

Mai mult ca atât, în acest sens este relevant că starea de ebrietate alcoolică, narcotică sau toxică poate fi confirmată numai prin certificatul eliberat de instituția medicală competentă sau prin actul comisiei formate dintr-un număr egal de reprezentanți ai angajatorului și ai salariatului, alte probe fiind inadmisibile.

Analizând suportul probator administrat de părțile litigante și anexat la materialele dosarului, instanța de recurs decelează că angajatorul ÎCS „Terra Impex” SRL nu a prezentat instanței de judecată niciun certificat eliberat de instituția medicală competentă sau vreun act întocmit de comisia formată dintr-un număr egal de reprezentanți ai angajatorului și ai salariatului Mihail Țurcan, prin care s-ar fi constatat că salariatul Mihail Țurcan s-a prezentat lucru în stare de ebrietate alcoolică.

Astfel, în lipsa probelor din care ar putea fi constatat când s-a prezentat salariatul Mihail Țurcan la lucru în stare de ebrietate alcoolică și în ce circumstanțe, precum și a înscrisurilor prin care s-ar fi constatat starea de ebrietate alcoolică în modul prevăzut la art. 76 lit. k) din Codul muncii, Colegiul este în imposibilitate de a verifica dacă angajatorul ÎCS „Terra Impex” SRL a respectat prevederile art. 208 din Codul muncii la aplicarea față de Mihail Țurcan a sancțiunii disciplinare sub formă de concediere în temeiul art. 86 alin. (1) lit. i) din Codul muncii.

Din acest considerent, instanța de recurs constată că angajatorul ÎCS „Terra Impex” SRL nu a putut demonstra în cadrul prezentului litigiu legalitatea aplicării

față de salariatul Mihail Țurcan a sancțiunii disciplinare sub forma „concedierii” în temeiul art. 86 alin. (1) lit. i) din Codul muncii, fapt ce denotă că ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 11 din 02 februarie 2017 este neîntemeiat și ilegal în partea concedierii lui Mihail Țurcan în baza art. 86 alin. (1) lit. i) din Codul muncii și urmează a fi anulat.

Deși, Mihail Țurcan a fost concediat prin ordinul nr. 11 din 02 februarie 2017, contractul individual de muncă cu Mihail Țurcan a fost desfăcut prin ordinul ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 45 din 06 februarie 2017.

În această ordine de idei, Colegiul ajunge la concluzia că ordinele ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 11 din 02 februarie 2017 și nr. 45 din 06 februarie 2017, prin care lui Mihail Țurcan i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară de concediere în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g), h) și i) din Codul muncii și s-a desfăcut contractul individual de muncă cu acesta, sunt ilegale și neîntemeiate, din motiv că angajatorul ÎCS „Terra Impex” SRL nu a demonstrat în prezentul litigiu legalitatea și nu a indicat temeiurile eliberării din serviciu a salariatului Mihail Țurcan, conform art. 89 alin. (2) din Codul muncii.

Referitor la pretenția cu privire la repunerea lui Mihail Țurcan în funcția deținută anterior concedierii ilegale, Colegiul învederează că, în corespundere cu art. 89 alin. (1) din Codul muncii, salariatul eliberat nelegitim din serviciu poate fi restabilit la locul de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu – prin hotărâre a instanței de judecată.

Astfel, având în vedere că, în speță, a fost stabilit indubitabil ilegalitatea ordinelor ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 11 din 02 februarie 2017 și nr. 45 din 06 februarie 2017, prin care lui Mihail Țurcan i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară de concediere în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g), h) și i) din Codul muncii și s-a desfăcut contractul individual de muncă cu acesta, Colegiul consideră că, în conformitate cu art. 89 alin. (1) din Codul muncii, Mihail Țurcan urmează a fi repus în funcția deținută anterior concedierii ilegale, și anume în funcția de șef al turei „C” la ÎCS „Terra Impex” SRL.

În partea capătului de cerere a lui Mihail Țurcan cu privire la repararea de către angajator a prejudiciului ce i-a fost cauzat prin eliberarea nelegitimă din serviciu, Colegiul reține prevederile art. 90 alin. (1) și (2) din Codul muncii, care stipulează că în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia.

Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în:

a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă;

b) compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.);

c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului.

Așa, din motiv că Mihail Țurcan a fost eliberat nelegitim din serviciu în baza ordinelor ÎCS „Terra Impex” SRL nr. 11 din 02 februarie 2017 și nr. 45 din 06 februarie 2017, Colegiul consideră că prima instanță corect a încasat din contul angajatorului în beneficiul lui Mihail Țurcan salariul pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, începând cu data de 02 februarie 2017 până la 08

iunie 2021, adică până la data emiterii hotărârii judecătorești, în sumă totală de 235 002,30 de lei, cu deducerea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii, precum și a impozitului pe venit.

Totodată, Colegiul apreciază că, la acordarea compensației pentru prejudiciul moral cauzat lui Mihail Țurcan prin concediere ilegală, prima instanță a dat apreciere corectă circumstanțelor speței și a ținut cont de principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, precum și de natura dreptului lezat, în concret eliberarea nelegitimă din serviciu a reclamantului.

În opinia instanței de recurs, suma de 4 500 de lei, adjudecată de prima instanță cu titlu de compensare prejudiciului moral cauzat, reprezintă o satisfacție echitabilă pentru reclamant pentru suferințele morale suportate de către acesta.

Finalmente, Colegiul consideră că prima instanță corect a compensat reclamantului din contul ÎCS „Terra Impex” SRL cheltuielile de judecată suportate de către acesta în cadrul prezentului litigiu de muncă. Or, în conformitate cu art. 94 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prevederile alin. (1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

Articolul 96 din Codul de procedură civilă prevede la alin. (1) și (1¹) că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenta juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Colegiul constată că, în prezenta cauză civilă, interesele reclamantului Mihail Țurcan au fost reprezentate de către avocatul Afanasii Cilinghir, în baza mandatului avocațial seria MA nr. 0094492 din 06 martie 2017 (vol. I, f.d. 4).

Conform bonului de plată seria EA nr. 490874, Mihail Țurcan a achitat onorariul avocatului pentru reprezentarea intereselor sale în cadrul prezentului litigiu de muncă în sumă de 6 000 de lei (vol. I, f.d. 6).

Respectiv, odată ce instanța de recurs a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii lui Mihail Țurcan, acestuia urmează a-i fi compensate în quantum integral cheltuielile de asistență juridică, în sumă de 6 000 de lei, care este echitabilă, reieșind din complexitatea cauzei, dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului ce l-a reprezentat pe reclamant în prezenta speță în prima instanță, instanța de apel și instanța de recurs, timpul și munca depusă de acest avocat, precum și de perioada aflării prezentei cauze pe rolul instanțelor de judecată (de la 06 martie 2017).

Cu titlu subsecvent, Colegiul învederează că, în conformitate cu art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată

reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Din motiv că, în speță, s-a conchis asupra temeiniciei parțiale a pretențiilor formulate de către Mihail Țurcan în cererea de chemare în judecată concretizată, Colegiul consideră necesar de a compensa din contul ÎCS „Terra Impex” SRL, care nu a avut câștig de cauză, în folosul statului taxa de stat de la plata căreia Mihail Țurcan a fost scutit prin efectul legii, pentru pretențiile care s-au constatat a fi întemeiate.

În conformitate cu art. 83 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Colegiul consideră că, în condițiile speței, urmează a compensată doar taxa de stat pentru pretențiile certe cu caracter nepatrimonial, în concret pentru pretențiile de anulare a ordinului de concediere și cu privire la repararea prejudiciului moral.

Conform articolului 3 pct. 1) lit. a) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, tariful taxei de stat este de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 de lei și nu mai mult de 25 000 de lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50 000 de lei de la persoanele juridice.

Totodată, în corespunde cu art. 3 pct. 1) lit. e) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru alte cereri de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial (sau care nu urmează a fi evaluate) tariful taxei de stat se stabilesc în cuantum de 500%.

În sensul articolului 3 din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, cotele procentuale fixe sunt calculate în unități convenționale. Unitatea convențională este egală cu 20 de lei.

Astfel, prin prisma art. 3 pct. 1) lit. e) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, cuantumul taxei de stat pentru pretențiile cu caracter nepatrimonial constituie câte 100 de lei pentru fiecare.

Colegiul atestă că, prin hotărârea din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, s-a încasat de la ÎCS „Terra Impex” SRL în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 100 de lei pentru pretențiile cu caracter nepatrimonial și în sumă de 7 050,07 lei pentru pretențiile cu caracter patrimonial (vol. II, f.d. 45, 53-66 recto-verso).

Respectiv, prin prisma art. 94 alin. (3) din Codul de procedură civilă, ÎCS „Terra Impex” SRL urmează să compenseze statului și taxa de stat pentru procedura în instanța de recurs, de la plata căreia Mihail Țurcan a fost scutit prin efectul legii.

Articolul 3 pct. 1) lit. j) și k) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 statuează în acest sens că, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, taxa de stat constituie 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, iar pentru cererile de recurs 50% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată.

În această ordine de idei, instanța de recurs urmează să încaseze din contul ÎCS „Terra Impex” SRL în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 3 525,04 lei pentru pretențiile cu caracter patrimonial în procedura de recurs și în cuantum de 50 de lei pentru pretențiile cu caracter nepatrimonial în procedura de recurs.

Generalizând ipotezele descrise surpa, Colegiul urmează să admită recursul declarat de Mihail Țurcan și reprezentantul acestuia, avocatul Afanasii Cilinghir, să caseze integral decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat și să mențină hotărârea din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga.

În conformitate cu art. 94, art. 445 alin. (1) lit. f) și art. 445 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Mihail Țurcan, reprezentat de avocatul Afanasii Cilinghir.

Se casează integral decizia din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat și se menține hotărârea din 08 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Țurcan împotriva întreprinderii cu capital străin „Terra Impex” societate cu răspundere limitată, intervenient accesoriu Anna Bozbei, cu privire la restabilirea în funcția deținută anterior, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la întreprinderea cu capital străin „Terra Impex” societate cu răspundere limitată, INDO 1011611000539, cu sediul pe str. Vladimir Korolenko, 6, or. Vulcănești, UTA Găgăuzia, în folosul bugetului de stat taxa de stat în cuantum de 3 525,04 (trei mii cinci sute douăzeci și cinci, 04) lei pentru pretențiile cu caracter patrimonial în procedura de recurs și în cuantum de 50 (cincizeci) de lei pentru pretenția cu caracter nepatrimonial în procedura de recurs

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Mariana Pitic

Maria Ghervas